

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين

۲۰۲۴ / ۱۰ / ۱۳

پښتو ژباړه: رحمت آریا

د پادشاه میلیندا

پوښتنې

۷۴ برخه

[د شیخانو شرل]

اته دېرشم: بناغلی ناگه سینا، هغه مبارک ویلي چې :

" په فکر کې مې نه قهر شته او نه تریووالی"¹

خو له بلي خوا تتها گتا دوه تنه شیخان سري پوتیا او موگه لانه² له نورو ورونو سره چې دوی د مریدانو ډله ئې جوړوله وشرل³.

بڼه ناگه سینا! [۱۸۷] آیا تتها گتا دا مریدان د قهر په حالت کې بېرته ولېږل⁴ او یا ئې د خوښۍ په حالت کې؟ راته رښتیا وواياست، او شرحه کړئ چې دا پېښه څنگه وه⁵. ځکه ناگه سینا، که ده دا خلک د قهر په حالت کې شرلي وي

¹ - From the Dhaniya Sutta in the Sutta Nipâta (I, 2, 2).

² - Sariputta and Moggallâna

³ - دلته هغه فرعي داستان ته نغوته شوي چې په مگه هيمه نيکايه Maggkima. Nikâya, No. 67 کې موندل کېږي. هينه تي کمبوري ئې بشپړه شرحه ورکوي. بودا د ساکيا Sakyâ ښارگوټي ته نېږدې په يوه ځای کې چې کاتوما Kâtumâ نومېده د آمه لکي Âmalakî په بڼ کې اوسېده. دغه بڼ ته دا دواړه مشران له خپلو پينځو سوو مریدانو سره يو ځای د بودا ليدنگ ته راغلل چې ورسره وغږېږي او په بودا ئې غږ وکړ. بڼ- استوگنو بهيکوگانو ورته د لاسونو په پرقولو بڼه راغلاست وويل او لويه غوغا جوړه شوه. بودا پوښتنه وکړه چې دا د غوغا غږ د څه لپاره جوړ شوی، کت مټ لکه د کب نيونکو د ژامو کرپهار چې له سينده د کبانو ډک جال راوباسي. آنندا ورته د حال وويل. په پای کې بودا ټول ورونه سره يو ځای راوغوښتل، او د چوپتيا د گټو په هکله ئې ورسره خبرې وکړې او راغلي مېلمانته ئې ولېږل. دوی په ښارگوټي کې عامه استوگن ځای ته د دمې کولو لپاره لاړل. د ښار خلکو پوښتنه وکړه چې ولې «ئې رخصت کړئ - ژ» کله چې خلکو ددوی دليل واورېد نو بودا ته ورغلل چې که ديني ورونو تاسو څورولي ياست دوی وبخښئ. دا پېښه لاندي IV, 4, 41 د يوې بلي پوښتنې پر بنسټ راغلي ده - ليکوال

د پاڼو شميره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خپر و لولئ

نو تنها گتا په دې نۀ دى توانېدلى چې په خپل ځان کې د قهریدلو لپاره ټول مسؤولیت را ایسار کړي. له بلې خوا که دوى ئې د خوبنې په حالت کې شړلي وي نو دا کار ئې په بې اعتنائیې کې، د کوم اړوند علت له لرلو پرته کړى دى. دا هم د یوې دوى استوي ستونزې په شان ده چې ستاسو مخې ته ئې د حل لپاره ردم.

نۀه دېرشم: گرانه پاچا! هغه مبارک ویلي چې: " په فکر کې مې نۀه قهر شته او نۀه تریووالی." او شیخان ئې د هغوى له مریدانو سره شړلي دي. خو دوى ئې د قهر له کبله نۀه دي شړلي. گرانه پاچا! داسې وانگېرئ که یو سړى په لارې روان وي او پښه ئې په کومې جرړې، په کوم لړگي، په یوه مات کودري یا په نا هموارې ځمکې کې بند شي او پر مخې پر ځمکې ولوېږي. دلته نو دا دونې پلنه ځمکه پر دۀ باندې په قهر ده چې دى ورباندې راولوېد؟

نه صاحبه. همدا پلنه ځمکه نۀه ورباندې په قهر ده او نۀه دده پر لوبدلو باندې خوبه. ځمکه له بدنیتې فارغه ده او نۀه دې ته اړتیا لري چې چا ته غوره مالي وکړي. دى چې لوېدلى دى دده د خپلې ناپامې له کبله ده.

لویه پاچا! همداسې تنها گتا هم وو چې نۀه ئې د چا پر ضد قهر درلود او نۀه ئې په چا وپاړ. تنها گته گان او ارهت – بوداگان ټول له یوې مخې په یوه شان له بدنیتې، او چا ته له غوره مالې او تملق څخه فارغ دي. او دا مریدان چې دده له پلوه بېرته لېږل «شړل-ژ» شوي ول ددوى د خپلو کړنو له کبله ول. سمندر ته وگورئ چې له جسد سره کومه اړیکه نۀه لري. ښايي په سمندر کې کوم جسد وي او د سمندر وچې غاړې ته ئې راوړي. آیا د سمندر غاړې⁶ ته په بېرته راوړلو کې کوم قهر نغښتى دى؟

څرگنده ده چې نه. لوى سمندر نۀه د چا پر وړاندې د قهر احساس لري او نۀه په چا خوشحالهېږي. سمندر د چا د خوبنې په لټون کې نۀه دى، په ټوله کې، سمندر د چا د خوبولو او یا چا ته د تاوان په رسولو کې نۀه دى هغه له دغو شیانو فارغ او آزاد دى.

⁴ - پنامسي Panâmesi د بودیزم د قانون په حقوقي تخنیکي مصطلحاتو کې د " رسماً شړلو، لېږلو، او اجازه ئې ورنۀه کړه چې نور دې دده مریدان یا شاگردان وي" په معنی ده. ددې تخنیکي اصطلاح د معنی په هکله پرتله کړئ: مهاوگه Mahāvagga I, 2, 27 او کولاوگه Kullavagga XII, 2, 3. (چاپلدرز ددې وییکی کارول نۀه ورکوي). له دې سره سره د هغو حالاتو انګېرنه ماته گرانه ده چې بودا دې خپل دوه تنه مریدان په دې ډول شړلي وي. له دې کبله زما په باور مور ته ښايي چې دا وییکی یا لغت په خپلې غیر رسمي معنی ومنو. د بېلګې په توګې مور ئې کارول په تیره گاتها. Thera Gāthā 511, 557 کې موندلى شوي. لیکوال

⁵ - ایتم تاوه گناهي ایتم ناماتي. Etam tâva gānâhi imam nāmâti. زه د هینه تي کمبوري Hinati-kumburè د ژباړې ۲۴۴ پاڼه وینم او د همداسې سختې اصطلاح په معنی پسي همدې ژباړې پسي ځم؛ د همدې ژباړې له مخې د پنامسي Panâmesi په وییکی پسي د جملې د پای ټکی باید وي، او په دغو لغاتو کې دا خبره باید د میلیندا له پلوه ناګه سینا ته ویل شوي وي. خو زه د کمبوري د ژباړې له دې برخې سره بشپړ قناعت نۀه کوم او کېدې شي په اصل متن کې کوم وړانې یا بدلون وي. لیکوال

⁶ - دا فرضي حقیقت په کولاوگه. kullavagga IX, 1, 3, 4 ('Vinaya Texts,' III, 303) کې لا وختي د پرتلي / مقابسي بنسټ دى. لیکوال

لویه پاچا! تنها گناگان هم همداسې دي چې د انسان پر وړاندې نه د قهر احساس لري او نه د هېڅ انسان په زړه کې د خپل ایمان د خایولو احساس. تنها گناگان او ارهت – بوداگان له دې غوښت او هیلې فارغ دي چې د کوم چا پر وړاندې روغ نیټې ولري او یا چا ته دې تاوان ورسوي. دا مریدان چې بېرته ولېږل شول ددوی د خپل چلند له کبله ول. لویه پاچا، دا کټ مټ لکه هماغه سړي غوندي ده چې په لارې روان وو او پر مخې راپرېوت، دوی هم د سوېمن د ښوونو د عالي لارې په لړ کې وښوېدل او بېرته ولېږل شول. یا لکه د لوی سمندر په لمن کې چې سمندر یو جسد د سمندر غاړې ته راوړي [۱۸۸] نو دوی هم د سوېمن د ښوونو د عالي لارې په لړ کې ډوب شوي ول او د ښوونو څپو بېرته د سمندر غاړې ته راوړل. او کله چې تنها گنا دا مریدان بېرته ولېږل ددوی د ښېگڼې لپاره، ددوی د گټې او خوشحالی او تطهیر لپاره ول او ان په دې ډول ول چې دوی ته رستگاري د زېږون له مهاله تر زړښت پورې، تر ناروغۍ او مرگ پورې ورسېږي.

دېر ښه ناگه سینا! تاسو چې څه وویل زه ئې منم.

[په دې سره د شیخانو د شړلو معضله پای مومي]

دلته درېیم څپرکی پای مومي

نور بیا

څلورم کتاب

څلورم څپرکی

یادونه: قدرمنو لوستونکو! دا هم د ښاعلی رحمت آریا د آرشیف: [لینک](#)

د پاڼو شمېره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنې د لیکنیزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څېر و لولئ